

DZIAŁ XX

FINANSE PUBLICZNE

Uwagi ogólne

1. Finanse publiczne obejmują procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem.

Podstawę prawną określającą te procesy stanowi ustawa z dnia 27 VIII 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240). W przypadku gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego podstawę prawną stanowi również:

- ustawa z dnia 8 III 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591) z późniejszymi zmianami,
- ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity Dz. U. z 2001 r. Nr 142) poz. 1592, z późniejszymi zmianami,
- ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie województwa (tekst jednolity Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1590) z późniejszymi zmianami,
- ustawa z dnia 13 XI 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 203, poz. 1966) z późniejszymi zmianami,
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 27 VI 2006 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 115, poz. 781),
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 20 IX 2004 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. Nr 209, poz. 2132) z późniejszymi zmianami,
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 14 VI 2006 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. Nr 107, poz. 726) z późniejszymi zmianami.

2. Prezentowane dane obejmują informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego (gmin, miast na prawach powiatu, powiatów, województwa)

3. Dochody i wydatki budżetów gmin, miast na prawach powiatu, powiatów i województwa uchwalane są przez właściwe rady na okres roku kalendarzowego, w terminach i na zasadach określonych w ustawach o samorządzie terytorialnym.

CHAPTER XX

PUBLIC FINANCE

General notes

1. Public finances cover the processes connected with accumulation and allocation of public funds.

The legal basis defining these processes is provided by the Law of 27 August 2009 on Public Finances (Journal of Laws No. 157, item 1240),. In the case of the financial management of local self-government entities, the legal basis is provided also by the following:

- the Law of 8 March 1990 on Gmina Self-government (uniform text Journal of Laws of 2001, No. 142, item 1592), with subsequent amendments,
- the Law of 5 June 1998 on Powiat Self-government (uniform text Journal of Laws of 2001, No. 142, item 1592), with subsequent amendments,
- the Law of 5 June 1998 on Voivodship Self-government (uniform text Journal of Laws of 2001, No. 142, item 1590), with subsequent amendments,
- the Law of 13 November 2003 on Incomes of Local Self-government Entities (Journal of Laws No. 203, item 1966), with subsequent amendments,
- the Minister of Finances Regulation of 27 June 2006 on Budgetary Reporting (Journal of Laws No. 115, item 781),
- the Minister of Finances Regulation of 20 September 2004 on Detailed Classification of Incomes, Expenses, Revenues and Expenditures, and Funds from Foreign Resources (Journal of Laws No. 209, item 2132), with subsequent amendments,
- the Minister of Finances Regulation of 14 June 2006 on Detailed Classification of Incomes, Expenses, Revenues and Expenditures, and Funds from Foreign Resources (Journal of Laws No. 107, item 726), with subsequent amendments.

2. The presented data include information concerning the budgets of local self-government entities (i. e. gminas, cities with powiat status, powiats and voivodship).

3. Revenue and expenditure of budgets of gminas, cities with powiat status, powiats and voivodship are passes by the appropriate councils for a period of one calendar year, within periods and on the basis of principles defined in the Law on Local Self-government.

City with powiat status realizes tasks of gmina

Miasto na prawach powiatu realizuje jednocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządza jeden budżet, w którym określone są poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gminy i powiatu oraz wydatki realizowane łącznie przez gminę i powiat. Dlatego też w tablicach dochody i wydatki gmin podane są bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu, natomiast dochody i wydatki miast na prawach powiatu podane są łącznie z dochodami i wydatkami części gminnej i powiatowej.

4. Na dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego składają się:

- 1) dochody własne, tj.:
 - dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych i osób fizycznych,
 - wpływu z podatków oraz opłat ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, w tym podatek od nieruchomości, podatek rolny, leśny, podatek od środków transportu, podatek od czynności cywilnoprawnych, opłata skarbową, opłata eksploatacyjna, opłata targowa,
 - dochody z majątku, np. dochody z najmu i dzierżawy;
- 2) dotacje celowe:
 - z budżetu państwa na zadania: z zakresu administracji rządowej, własne, realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej,
 - otrzymane z funduszy celowych,
 - pozostałe dotacje, w tym realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego;
- 3) środki na dofinansowanie własnych zadań ze źródeł pozabudżetowych;
- 4) subwencja ogólna z budżetu państwa, która składa się z części: wyrównawczej, oświatowej, rekompensującej, równoważącej i regionalnej.

5. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego dzielą się na majątkowe (w tym inwestycyjne) i bieżące, do których zalicza się m.in.:

- wydatki na wynagrodzenia (wraz z pochodnymi),
- wydatki na zakup materiałów i usług,
- dotacje dla jednostek organizacyjno-prawnych działających w budżetach jednostek samorządu terytorialnego,
- wydatki na obsługę długu,
- wydatki z tytułu udzielenia poręczeń i gwarancji.

6. Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego opracowano na podstawie sprawozdań Ministerstwa Finansów.

as well as powiat. There is one budget drawn up every year, which consists of revenue (income received jointly by gmina and powiat. Therefore in tables concerning revenue and expenditure of gminas, data for cities with powiat status include revenues of gminas as well as powiats and expenditure of both gmina and powiat are given jointly.

4. Budget revenues of local self-government entities comprise:

- 1) own revenue, i.e.:
 - revenues from shares in receipts from corporate and personal income taxes,
 - receipts from charges and taxes established and collected on the basis of separate acts, including the tax on real estate, the agricultural tax, forest tax, the tax on means of transport, the tax on civil law transactions, and receipts arising from the Financial Statute, the Service Law and the Marketplace Law,
 - revenue from property, i.e. income from renting and leasing.
- 2) appropriated allocations:
 - from the state budget for: government administration-related tasks, own tasks, tasks fulfilled on the basis of agreements with bodies of the government administration,
 - allocations received from appropriated funds,
 - other allocations, including allocations based on agreements with bodies of the government administration,
- 3) funds for the additional financing of own tasks from non-budgetary sources,
- 4) general subsidy from the state budget, consisting of the following parts: equalization, educational, compensatory, balancing and regional.

5. Expenditures of local self-government entities budgets are divided into: property-related (including investment-related) and current expenditures, such as:

- expenditures on wages and salaries (including derivatives),
- expenditures on the purchase of materials and services,
- allocations for organisational and legal units operating within local self-government entities budgets,
- expenditures on debt servicing,
- expenditures related to granting endorsements and guarantees.

6. Information concerning local self-government entities budgets is compiled on the basis of financial reports of the Ministry of Finance.

TABL. 1 (244) **DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW**
REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem <i>Total</i>	Gminy ^a <i>Gminas^a</i>	Miasto na prawach powiatu <i>City with powiat status</i>	Powiaty <i>Powiats</i>	Wojewódz- two <i>Voivodship</i>
		w tys. zł		in thous. zł		
OGÓŁEM	2000	2342951,8	1207839,9	388848,8	556903,2	189360,0
TOTAL	2005	3130164,7	1837558,8	507603,2	612374,4	172628,3
	2010	5621198,9	3179123,2	918231,3	1003076,4	520768,0
	2011	5680474,4	3103900,3	1029867,9	1030698,0	516008,2
Dochody własne..... <i>Own revenue</i>		2073501,0	1154281,3	513473,9	243323,4	162422,5
w tym: <i>of which:</i>						
udziały w podatkach stanowiących dochód bu- dżetu państwa — w podatku dochodowym <i>share in income from taxes comprising state budget revenue — in income tax</i>						
od osób prawnych <i>corporate income tax</i>		140309,9	27566,4	13796,3	6413,6	92533,6
od osób fizycznych <i>personal income tax</i>		687771,4	371727,0	190927,4	102645,5	22471,6
podatek od nieruchomości <i>tax on real estate</i>		404602,7	319966,6	84636,1	-	-
podatek rolny <i>agricultural tax</i>		43099,8	42942,3	157,5	-	-
podatek od środków transportowych..... <i>tax on means of transport</i>		30722,9	25196,4	5526,5	-	-
podatek od czynności cywilnoprawnych..... <i>tax on civil law transactions</i>		33820,7	22786,9	11033,8	-	-
opłata skarbową..... <i>treasury fee</i>		11903,9	7418,1	4485,7	-	-

^a Bez dochodów gmin mających status miasta na prawach powiatu.

^a Excluding revenue of gminas which are cities with powiat status.

TABL. 1 (244) **DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW (dok.)**
REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY TYPE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasto na prawach powiatu City with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
	w tys. zł		in thous. zł		
Dochody własne (dok.) Own revenue (cont.)					
dochody z majątku	147805,8	66282,6	70545,1	10624,1	354,0
<i>revenue from property</i>					
w tym dochody z wynajmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze	62896,9	27058,4	30573,6	4989,0	275,8
<i>of which income from renting and leasing as well as agreements with a similar character</i>					
Dotacje celowe z budżetu państwa	976010,8	581413,5	117024,3	193720,1	83852,9
<i>Appropriated allocations from the state budget</i>					
na zadania: <i>for tasks:</i>					
z zakresu administracji rządowej	684189,4	429339,9	72283,9	107159,0	75406,6
<i>for government administration tasks</i>					
własne	290213,0	151353,7	44516,2	85896,8	8446,2
<i>for own tasks</i>					
realizowane na podstawie porozumień z orga- nami administracji rządowej	1608,5	720,0	224,2	664,3	-
<i>realized on the basis of agreements with gov- ernment administration bodies</i>					
Dotacje na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego	26828,1	10053,5	6698,5	10076,1	-
<i>Allocations for tasks realized on the basis of agreements among local self-government enti- ties</i>					
Dotacje otrzymane z funduszy celowych	6489,3	4729,2	0,4	1759,7	-
<i>Allocations received from appropriated funds</i>					
Pozostałe dotacje ^b	651593,6	293267,6	147894,3	61330,5	149101,1
<i>Other allocations^b</i>					
Subwencje ogólne z budżetu państwa	1907363,9	1055957,5	244609,5	486386,1	120410,9
<i>General subsidies from the state budget</i>					
w tym na zadania oświatowe	1317830,7	707757,9	235020,7	361558,8	13493,3
<i>of which for educational tasks</i>					

^a Bez dochodów gmin mających status miasta na prawach powiatu. ^b Dotacje z paragrafów 200 i 620 klasyfikacji dochodów i wydatków budżetowych.

^a Excluding revenue of gminas which are cities with powiat status. ^b Allocations from paragraphs 200 and 620 of the classification of budget revenue and expenditure.

TABL. 2 (245) **DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG DZIAŁÓW W 2011 R.**
REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY DIVISION IN 2011

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Total</i>	Gminy ^a <i>Gminas^a</i>	Miasto na prawach powiatu <i>City with powiat status</i>	Powiaty <i>Powiats</i>	Wojewódz- two <i>Voivodship</i>
	w tys. zł		in thous. zł		
OGÓŁEM TOTAL	5680474,4	3103900,3	1029867,9	1030698,0	516008,2
w tym: <i>of which:</i>					
Rolnictwo i łowiectwo <i>Agriculture and hunting</i>	168496,8	111533,2	4,6	1991,3	54967,6
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elek- tryczną, gaz i wodę <i>Electricity, gas and water supply</i>	7397,2	7397,2	-	-	-
Transport i łączność..... <i>Transport and communication</i>	477998,1	127646,1	144425,0	117644,7	88282,3
Gospodarka mieszkaniowa <i>Dwelling economy</i>	161759,1	76050,3	68397,4	17197,7	113,7
Działalność usługowa..... <i>Service activity</i>	59655,0	2716,1	40769,7	15733,0	436,1
Administracja publiczna..... <i>Public administration</i>	58492,0	25005,5	4458,9	10745,1	18282,6
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpoża- rowa <i>Public safety and fire care</i>	75145,0	3663,6	17302,7	54178,7	-
Dochody od osób prawnych i od osób fizycznych .. <i>Corporate income tax and personal income tax</i>	1472482,1	894708,4	332929,9	129576,9	115267,0
Oświata i wychowanie..... <i>Education</i>	69237,2	48627,4	7139,9	12219,3	1250,6
Ochrona zdrowia..... <i>Health care</i>	59916,5	677,8	17360,4	41821,5	56,9
Pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej..... <i>Social assistance and other tasks in sphere of social policy</i>	750865,0	515701,9	114278,7	117655,9	3228,5
Edukacyjna opieka wychowawcza <i>Educational care</i>	25174,0	18774,8	1285,3	5026,2	87,7
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska..... <i>Municipal economy and environmental protection</i>	147403,4	134293,4	7253,4	5539,8	316,7
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego <i>Culture and national heritage</i>	41940,0	23555,1	13371,8	442,3	4570,8
Kultura fizyczna i sport..... <i>Physical education and sport</i>	47134,8	36296,9	429,3	9865,5	543,0

^a Bez dochodów gmin mających status miasta na prawach powiatu.
^a Excluding revenue of gminas which are cities with powiat status.

TABL. 3 (246) WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW
EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Total</i>	Gminy ^a <i>Gminas^a</i>	Miasto na prawach powiatu <i>City with powiat status</i>	Powiaty <i>Powiaty</i>	Wojewódz- two <i>Voivodship</i>	
						w tys. zł <i>in thous. zł</i>
OGÓŁEM 2000	2417483,0	1256421,9	414016,1	558078,0	188967,0	
TOTAL						
	2005	3172882,4	1825025,5	548107,0	628102,2	171647,7
	2010	6264122,8	3644235,3	982945,9	1076039,2	560902,5
	2011	6057739,5	3334769,2	1129714,8	1063648,5	529607,0
w tym: <i>of which:</i>						
Dotacje <i>Allocations</i>	372825,9	135084,5	79311,3	50167,6	108262,5	
w tym dotacje dla zakładów budżetowych, go- spodarstw pomocniczych, środków specjal- nych i funduszy celowych..... <i>of which allocations for budgetary establish- ments, auxiliary units, special funds and ap- propriated funds</i>	33483,4	24965,8	8301,0	216,6	-	
Świadczenia na rzecz osób fizycznych <i>Benefits for natural persons</i>	652354,3	525963,6	97592,4	27250,3	1548,1	
Wydatki bieżące jednostek budżetowych..... <i>Current expenditure of budgetary entities</i>	3340530,0	1783169,3	608557,2	761295,3	187508,2	
w tym: <i>of which:</i>						
wynagrodzenia..... <i>wages and salaries</i>	1844595,3	1014691,3	305000,9	447118,0	77785,1	
składki na obowiązkowe ubezpieczenia spo- łeczne i Fundusz Pracy..... <i>contributions to compulsory social security and the Labour Fund</i>	305376,9	175963,1	48355,0	68483,3	12575,5	
zakup materiałów i usług..... <i>purchase of materials and services</i>	968165,0	486989,6	214534,9	176792,4	89848,1	
Obsługa długu publicznego..... <i>Public debt servicing</i>	78556,5	53496,6	12384,3	12675,7	-	
Wydatki majątkowe..... <i>Property expenditure</i>	1595878,3	826237,8	326451,2	211706,6	231482,7	
w tym inwestycyjne ^b <i>of which investment expenditure^b</i>	1555324,1	808503,6	303651,2	211686,6	231482,7	

a Bez wydatków gmin mających status miasta na prawach powiatu. b Łącznie z dotacjami na finansowanie zadań inwestycyjnych zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, środków specjalnych i funduszy celowych.

a Excluding expenditure of gminas which are cities with powiat status. b Including allocations for financing investment tasks of budgetary establishments, auxiliary units, special funds and appropriated funds.

TABL. 4 (247) **WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG DZIAŁÓW W 2011 R.**
EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY DIVISION IN 2011

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasto na prawach powiatu City with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
	w tys. zł		in thous. zł		
OGÓŁEM TOTAL	6057739,5	3334769,2	1129714,8	1063648,5	529607,0
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo <i>Agriculture and hunting</i>	271438,7	207436,0	12,9	1990,7	61999,0
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elek- tryczną, gaz i wodę <i>Electricity, gas and water supply</i>	17962,6	15246,8	2332,6	-	383,1
Transport i łączność <i>Transport and communication</i>	1015028,6	316599,2	265104,2	210172,3	223152,8
Gospodarka mieszkaniowa <i>Dwelling economy</i>	125753,6	63522,8	53389,9	8803,2	37,6
Działalność usługowa <i>Service activity</i>	83231,1	6401,6	63623,0	9392,1	3814,4
Administracja publiczna <i>Public administration</i>	547436,0	316152,7	54813,9	115434,6	61034,9
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa <i>Public safety and fire care</i>	114194,4	32809,3	25354,9	55190,2	840,0
Obsługa długu publicznego ^b <i>Public debt servicing^b</i>	78545,3	53481,8	12384,3	12679,3	-
Oświata i wychowanie <i>Education</i>	1703964,5	1081932,8	285467,6	308813,2	27750,9
Ochrona zdrowia <i>Health care</i>	119736,1	18973,5	14462,3	57895,0	28405,4
Pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej <i>Social assistance and other tasks in sphere of social policy</i>	1021120,5	618426,6	196 292,6	178683,1	27718,3
Edukacyjna opieka wychowawcza <i>Educational care</i>	151709,5	43626,5	31422,2	76028,7	632,2
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska <i>Municipal economy and environmental protection</i>	378377,1	330155,6	43436,5	4119,7	665,2
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego <i>Culture and national heritage</i>	196937,6	110765,3	33239,7	6484,7	46447,9
Kultura fizyczna i sport <i>Physical education and sport</i>	136961,3	91241,3	24751,5	14634,1	6334,3

a Bez wydatków gmin mających status miasta na prawach powiatu. b Obejmuje wydatki na obsługę długu publicznego oraz wydatki bieżące jednostek budżetowych związane z tą obsługą.

a Excluding expenditure of gminas which are cities with powiat status. b Includes public debt servicing expenditure and current expenditure of budgetary entities connected with this servicing.